

змішана. На наш погляд, доцільно при формуванні верхньої палати парламенту України залучити до цієї справи місцеві Ради усіх рівнів. Для цього необхідно скликати на рівні кожної області і АРК з'їзди Рад, які й будуть обирати таємним голосуванням, членів верхньої палати парламенту у кількості, визначеній для кожної області України і АРК з числа кандидатів, які повинні відповідати встановленим цензам.

Булгаков Артур Олександрович

*Аспірант кафедри історії держави та права
України та зарубіжних країн
НУ «Юридична академія України імені Ярослава
Мудрого»*

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗАКРІПЛЕННЯ ОСНОВ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ УКРАЇНИ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ

В післявоєнний період головним завданням країни була відбудова народного господарства, індустріальний зростання, відновлення життя в країні, а правові вимоги охорони та раціонального використання природних ресурсів відходили на другий план, але не знімалися з порядку денного, а чекали свого часу, коли держава зможе забезпечити раціональне землекористування в інтересах суспільства і власника.

Долаючи величезні труднощі в справі відновлення розорених війнами земель України, Радянська держава заклала фундамент науково обґрунтованого відтворення експлуатації земель. Було взято вірний курс на встановлення нормальних лісогосподарських умов переходу до розширеного відтворення земель. В умовах удосконалення законодавства розмах виробничої діяльності обумовлює необхідність підвищення правового статусу охорони природи до рівня загальнодержавного завдання і справи всього народу. Потужним базисом становлення творчого землекористування на етапі вдосконалення законодавства стало зведення охорони природи в ранг конституційного закону, а також прийняття загальносоюзних Основ земельного законодавства та Земельного кодексу УРСР. Основи були прийняті з урахуванням специфіки земельного господарства республіки і творчо втілили 60 - річний досвід правового регулювання земельних правовідносин в Україні. Головне завдання даних законодавчих актів - підвищення продуктивності земель в процесі їх раціонального використання, всебічної охорони та захисту. Радянська держава переходить від заходів нейтралізації негативних антропогенних впливів до регулювання розвитку сприятливого навколишнього середовища. На основі все більш тісного поєднання раціонального використання та охорони земель, які розвивалися раніше розрізнено і нерівномірно, відбувається становлення творчого землекористування, що означає збагачення земель у процесі їх використання відповідно до потреб суспільства.

Ст. 18 Конституції СРСР 1977 р. закріпила: «В інтересах нинішнього і майбутніх поколінь в СРСР здійснюються необхідні заходи для охорони і науково

обґрунтованого, раціонального використання землі та її надр, водних ресурсів, рослинного і тваринного світу, для збереження в чистоті повітря та води, забезпечення відтворення природних багатств поліпшення навколишнього середовища ». Таким чином, Основи законодавства Союзу РСР і союзних республік про охорону навколишнього природного середовища визначили в масштабі всієї держави найважливіші принципи охорони природи, які служили базою для доповнення та удосконалення республіканських законів про охорону природи.

Обов'язковим, на нашу думку, є закріплення норм раціонального використання та охорони земель, використовуючи історичний конституційно-правовий досвід регулювання земельних відносин у сфері раціонального використання та охорони земель в СРСР, що знайшов своє відображення в Конституції України РСР та іншому законодавстві радянського періоду. Необхідно використовувати накопичений досвід, з удосконаленням на новий лад, а не ігнорувати багатолітні розробки вчених. Г.Х. Шахназаров влучно зазначив: «Конституция представляет собой и Основной Закон, и в известной мере зеркало жизни общества. Она не просто закрепляет те или иные принципы организации политической структуры, задачи и функции органов власти, способ отношений между государством и гражданином, она также выражает дух законодателя, его устремления, взгляды и представления о назначении власти, ее природе и целях». Закріплення такого положення в конституції свідчить про те що державна влада усвідомлювала необхідність впровадження правового регулювання раціонального використання і охорони земель як основи розвитку держави.

Васильєв Євген Олександрович

*к.ю.н., асистент кафедри історії держави і права
України та зарубіжних країн, Національний університет
«Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*

РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ В ПЕРІОД ПЕРЕБУДОВИ

Початковим етапом підготовчої роботи по змістовному перетворенню соціалістичної економіки став повномасштабний експеримент в промисловості в 1984–1985 рр., який проводився згідно з постановою ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР від 14.07.1983 р. «Про додаткові заходи з розширення прав виробничих об'єднань (підприємств) промисловості в плануванні та господарській діяльності, з посилення їх відповідальності за результати роботи». Передбачалось досягнення господарської заінтересованості підприємств у досягненні високої ефективності виробництва шляхом проведення економічного експерименту з розширення прав підприємств у плануванні та господарській діяльності, посиленні відповідальності за результати роботи. Експеримент, зокрема, було поширено на Міністерство важкого та транспортного машинобудування СРСР, Міністерстві електротехнічної промисловості СРСР, Міністерство харчової промисловості УРСР.

Невдовзі, 18.08.1983 р. ЦК КПРС і Рада Міністрів СРСР прийняли постанову «Про заходи щодо прискорення науково-технічного прогресу в